

РЕШЕНИЕ

№ 17240

гр. София, 07.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 66 състав, в публично заседание на 07.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Теодора Василева

при участието на секретаря Ася Лекова, като разгледа дело номер **308** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО), във вр. с чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на Е. К. Г. – И. от [населено място], подадена чрез адв. А. Т., срещу Решение № 2153-21-396 от 08.12.2025 г. на директора на Териториално поделение (ТП) на Националния осигурителен институт (НОИ) – С. - град, с което е оставена без уважение жалбата срещу Разпореждане № [ЕГН]/74 от 16.09.2025 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване (ПО) при ТП на НОИ - С. - град.

С жалбата се оспорва законосъобразността на обжалваното решение с доводи, че същото е постановено при допуснати нарушения на административно производствените правила, в противоречие с материалния закон и при несъответствие с целта на закона. Излагат се основно съображения свързани с приложението на материалния закон. Твърди се, че при правилно зачетен осигурителен стаж, а именно стаж в размер на 27 г., 00 м. и 04 дни при условията на първа категория труд и 00 г., 02 м. и 23 дни при условията на трета категория труд - общо осигурителен стаж, превърнат в трета категория труд - 45 г., 03 м и 07 дни, както и при правилно определена възраст към датата на подаване на заявлението, административният орган неправилно е приел, че следва да се приложи чл. 69 от КСО. Излагат се аргументи, че случаят попада в обхвата на чл. 69б от КСО, както и че тълкуването на разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС) е тълкувана неправилно от административния орган.

Моли се съдът да постанови решение, с което да отмени решението на директора на ТП на НОИ – С. - град и да върне административната преписка на органа за ново разглеждане по същество, като се дадат задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона. В писмени

бележки от адв. А. Т. развива доводи идентични с тези изложени в жалбата и се позовава на практика на Върховния административен съд.

Претендират се направените по делото разноси, съгласно приложен списък.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ – С. - град, чрез процесуален представител юрисконсулт О., оспорва жалбата. В открито съдебно заседание излага съображения, като определя спора за правен и по-конкретно за такъв по приложението на чл. 69б и чл. 69 от КСО. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Административен съд София град, III отделение, 6б състав, след като обсъди доводите на страните и въз основа на представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

На 01.09.2025 г. Е. К. Г. – И. е подала заявление вх. № 2113-21-6126 (л. 14) с искане да ѝ бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 69б от КСО. Към заявлението са приложени изискуемите съгласно чл. 2 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС) документи, посочени в описа в раздел III.

На 16.09.2025 г. е издадено Разпореждане № [ЕГН]/74 (л. 43), с което длъжностното лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ – С. - град е отказало да отпусне претендираната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, считайки, че не са изпълнени предпоставките за възникване на правото на пенсия нито по чл. 69 от КСО, нито по чл. 69б, ал. 1 от КСО.

Този извод е обоснован с представените документи, въз основа на които е прието, че към датата на подаване на заявлението Е. К. Г. – И. има следния осигурителен стаж:

- от първа категория труд - 27 г. 00 м. 04 дни – положен, като военнослужещ по Закона за отбраната и въоръжените сили;

- от трета категория труд - 00 г. 02 м. и 21 дни.

След преобразуването на стажа в трета категория е прието, че към 01.09.2025 г. Е. К. Г. – И. има общ осигурителен стаж 45 г. 03 м. и 00 дни, при навършена възраст 51 години, 00 месеца и 26 дни, или сбор от осигурителен стаж и възраст 96 точки.

Констатирано е, че заявителката няма навършени 54 години и 04 месеца за календарната 2025 г., поради което няма право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по реда на чл. 69, ал. 1 от КСО.

Прието е също, че заявителката няма право на лична пенсия за ОСВ и по реда на чл. 69б, ал. 1 от КСО, т.к. не отговаря на изискването на чл. 18, ал. 4 от НПОС.

С тези мотиви длъжностното лице по ПО е разпоредило отказ по заявената лична пенсия за ОСВ.

Разпореждане № [ЕГН]/74 от 16.09.2025 г. е обжалвано по реда на чл. 117, ал. 1, т. 2 от КСО пред ръководителя на ТП на НОИ – С. - град.

След подробно обсъждане на материалноправните предпоставки за отпускане на претендираната лична пенсия за ОСВ в контекста на регламентацията в чл. 69, ал. 1 от КСО и чл. 69б, ал. 1 от КСО, директорът на ТП на НОИ с Решение № 2153-21-369 от 08.12.2025 г. (л. 54) е отхвърлил жалбата срещу посоченото разпореждане.

Решение № 2153-21-369 от 08.12.2025 е връчено на жалбоподателката на 16.12.2025 г. (л. 58).

Жалбата срещу него е подадена чрез ТП на НОИ – С. град на 30.12.2025 г.

При така установените фактически обстоятелства, след проверка законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК и съгласно правомощията си по чл. 168 от АПК, от правна страна съдът приема следното:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена в законоустановения срок, от активно легитимирано лице и срещу индивидуален административен акт, подлежащ на съдебно обжалване.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, буква „а“ от КСО, разпорежданията за отказ или за неправилно определяне или изменение и за прекратяване на пенсиите, добавките и компенсациите към тях се обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение на НОИ. По силата на чл. 117, ал. 3 от КСО, ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. Предвид тази нормативна уредба и приложената на л. 57 заповед № 1712 от 17.08.2015 г., съдът намира, че оспореното Решение № 2153-21-369 от 08.12.2025 г. е издадено от компетентен орган – директорът на ТП на НОИ – С.-град.

Идентичен извод следва и по отношение на потвърденото с него № [ЕГН]/74 от 16.09.2025 г. Съгласно чл. 98, ал. 1, т. 1 от КСО (в приложимата редакция на кодекса, обн. ДВ, бр. 66 от 2023 г., в сила от 01.08.2023 г.), пенсиите и добавките към тях се отпускат, изменят, осъвременяват, спират, възобновяват, прекратяват и възстановяват с разпореждане, издадено от длъжностното лице, на което е възложено ръководството на пенсионното осигуряване в териториалното поделение на Националния осигурителен институт, или други длъжностни лица, определени от ръководителя на териториалното поделение на Националния осигурителен институт. Процесното разпореждане е издадено от А. В. – началник на сектор „Отпускане на пенсии-трети“, надлежно оправомощена, съгласно заповедите приложени на л. 44 до л. 46 от делото.

Оспореното решение, както и потвърденото с него разпореждане, отговарят на изискванията на чл. 117, ал. 3 от КСО и чл. 59, ал. 2 от АПК. Решението на директора на ТП на НОИ е подробно мотивирано, като в него са изложени ясни и конкретни правни и фактически основания за издаването му.

Не се констатира нарушения на административнопроизводствените правила, а такива се твърдят само бланкетно с жалбата.

Спорът съдът определя, като такъв по материалната законосъобразност на отказа да се отпусне претендираната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, като в самата жалба се заявява, че правилно пенсионният орган в зачет размерът на осигурителния стаж. Не е налице спор и относно възрастта на заявителката.

Материалната законосъобразност на акта е обусловена от преценката за това как се прилагат разпоредбите на чл. 69 и чл. 69б от КСО, какво е тяхното съотношение и дали НПОС позволява смесено прилагане на материалноправните предпоставки от двата текста.

В случая административният орган правилно е тълкувал и приложил законовите разпоредби на чл. 69, ал. 1 и ал. 2 и чл. 69б от КСО, във връзка с чл. 18, ал. 4 от НПОС, като е отразил последователната им редакция и взаимовръзка между тях.

Разпоредбата на чл. 69 от КСО урежда право на пенсия за определени лица въз основа на общ осигурителен стаж (27 години, от които 2/3 действителен) и възраст, като не обвързва правото с категорията на труда. Според ал. 1 на цитираното правило военнослужещите придобиват право на пенсия при навършване на възраст 52 години и 10 месеца и при 27 години общ осигурителен стаж, от които две трети действително изслужени като военнослужещи по ЗОВСРБ, като резервисти на активна служба и/или като резервисти на срочна служба в доброволния резерв по Закона за резерва на въоръжените сили на Република България. Ал. 2 от своя страна регламентира хипотеза за ранно пенсиониране на включените в разпоредбата категория лица, които имат осигурителен стаж като военнослужещи по ЗОВСРБ.

За разлика от чл. 69, разпоредбата на чл. 69б, ал. 1 от КСО изисква като материална предпоставка лицето да е работило десет години при условията на първа категория труд. Според този текст право на пенсия придобиват лицата, които са работили десет години при условията на първа категория труд, при следните условия: т. 1 (изм. - ДВ. бр. 99 от 2017 г. в сила от 1.01.2018 г.) навършили са възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете; т. 2: от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година е по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55-годишна възраст. Въпреки че чл. 17, ал. 2 от НПОС и чл. 183, ал. 3 от ЗМВР предвиждат, че стажът по чл. 69 се зачита за първа категория труд, това зачитане има сила единствено за целите на признаване на правото на пенсия по чл. 69 – т.е., при наличие на изискваните възраст и общ стаж. Този акт на зачитане не означава, че действителните условия на труд са били от първа категория, тъй като категоризирането се урежда от други актове (чл. 104 КСО и Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране). Лицата по чл. 69 се ползват от по-благоприятни условия за пенсиониране спрямо общите поради спецификата на дейността им, дори ако стажът им е от различни категории. Ако стажът по чл. 69 действително съдържа 10 години при условията на първа категория труд, то автоматично и самостоятелно следва да се приложи чл. 69б КСО, който е по-благоприятен (изисква по-малко стаж и по-ниска възраст), което доказва, че стажът по чл. 69 не е априори първа категория. Логиката е, че лицата по чл. 69 имат специална уредба, която е по-благоприятна, ако нямат 10 г. стаж от първа категория. Разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС – че лицата, които не могат да се пенсионират по чл. 69, могат да се пенсионират по чл. 69б – не създава ново, още по-благоприятно право чрез смесено приложение, тъй като подзаконов акт (Наредбата) не може да въвежда материални предпоставки извън тези в КСО. Следователно, чл. 18, ал. 4 от НПОС не противоречи на КСО, но и не създава допълнителни права. Зачитането на стажа по чл. 69 за първа категория е само за преценка на правото по чл. 69 и не е равнозначно на действителен труд при условията на първа категория, което е задължителна предпоставка за прилагането на чл. 69б от КСО.

Горното идва да покаже, че разпоредбите на чл. 69, ал. 1 и чл. 69б, ал. 1 от КСО съдържат различни материалноправни предпоставки, обуславящи упражняването на правото на пенсия за ОСВ. Това, отнесено към безспорно установените данни за възрастта и продължителността на осигурителния стаж на жалбоподателката към датата на подаване на заявлението за отпускане на пенсия възраст, сочи, че Е. К. Г. – И. попада в обхвата на чл. 69, ал. 2 от КСО, а не в този на чл. 69б, ал. 1 КСО, касаещ лицата, полагали труд от първа категория.

Като следва да се приеме, че заявителката не отговаря на изискването за придобиване на право на пенсия по чл. 69, ал. 2 от КСО, тъй като за 2025 г. лицата придобиват право на пенсия при навършена възраст от 54 г. и четири месеца за мъжете и жените. В случая Е. К. Г. – И. не е навършила тази възраст, поради което и няма право на пенсия на посоченото основание.

На следващо място формалното съответствие на изискванията на чл. 69б, ал. 1 от КСО не е основание за отпускане на пенсия, с оглед на обстоятелството, че водещ е характерът на действително заеманата от Е. К. Г. – И. длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на ПТКП (отм.) и НКТП. След като жалбоподателката разполага с изискуемия стаж като служител по ЗОВСРБ, но няма навършена изискуемата възраст по чл. 69, ал. 1 и ал. 2 КСО за 2025 г. - 54 г. и 4 месеца, неприложима се явява и разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС, съгласно която лицата, които не са придобили право на пенсия по чл. 69 от КСО поради недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионират по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 от КСО.

С оглед изложеното правилна е преценката на ответника, че жалбоподателката не попада в

обхвата на чл. 69б, ал. 1 от КСО, а преценката на правото ѝ на пенсия следва да се извърши при условията на чл. 69, ал. 2 от Кодекса. Както вече се посочи жалбоподателката има изискуемия стаж по ЗОВСРБ, но няма навършена изискуемата възраст за 2025 г. - 54 години и 04 месеца, респ. разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС е неприложима.

Само като допълнение следва да се отбележи, че жалбоподателката няма и навършена възраст по чл. 68, ал. 1 – 2 от КСО – 62 години и 04 месеца за календарната 2025 г.

Изложените в жалбата доводи за неправилно приложение на материалния закон съдът определя за неоснователни, съобразявайки изложеното по-горе.

С оглед изложеното административният орган законосъобразно е отказал отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на лицето, а жалбата до съда е неоснователна.

Във връзка с цитираната с жалбата и писмените бележки съдебна практика на ВАС, следва да се посочи че същата е ревизирана, като новата практика по спорния въпрос е обективирана в последните решения на ВАС, Шесто отделение: Решение № 9289 от 7.10.2025 г. на ВАС по адм. д. № 2774/2025 г., Решение № 8955 от 29.09.2025 г. на ВАС по адм. д. № 2033/2025 г., Решение № 8343 от 4.08.2025 г. на ВАС по адм. д. № 3613/2025 г., докладчик, Решение № 8056 от 21.07.2025 г. на ВАС по адм. д. № 7785/2024 г., Решение № 7986 от 17.07.2025 г. на ВАС по адм. д. № 2947/2025 г., Решение № 6691/19.06.2025 г. по адм. дело № 12195/2024 г.; Решение № 6921/24.06.2025 г. по адм. дело № 3303/2025 г.; Решение № 7144/25.06.2025 г. по адм. дело № 3130/2025 г.; Решение № 7201/26.06.2025 г. по адм. дело № 3326/2025 г. и др.

С оглед изхода на спора и своевременно заявеното от процесуалния представител на ответника искане за присъждане на разноски за юрисконсултско възнаграждение, съдът приема, че такова се дължи в полза на НОИ. Същото се определя на 102,26 евро съгласно чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд – София-град, III отделение, 66 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Е. К. Г. – И. от [населено място] срещу Решение № 2153-21-396 от 08.12.2025 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт – С. - град, с което е оставена без уважение жалбата срещу Разпореждане № [ЕГН]/74 от 16.09.2025 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при Териториално поделение на Националния осигурителен институт – С. – град.

ОСЪЖДА Е. К. Г. – И. да заплати на Националния осигурителен институт юрисконсултско възнаграждение за настоящата инстанция в размер на 102,26 (сто и две евро и двадесет и шест евроцента) евро.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба чрез Административен съд – София-град пред Върховния административен съд в 14 – дневен срок от съобщението до страните.

СЪДИЯ: